

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 02-03-3756/1

Podgorica, 19. mart 2019. godine

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA
- n/r ministra, g-dina Mehmeda Zenke -

Poštovani gospodine Zenka,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 01-023-323/19-2 od 13. marta 2019. godine kojim se traži mišljenje na tekst *Prijedloga programa za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, za 2019. i 2020. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Povodom dostavljenog Predloga programa i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Prijedloga i Izvještaja o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, za 2019. i 2020.godinu potrebno obezbijediti finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore u ukupnom iznosu od 271.300,00€. Finansijska sredstva za realizaciju mjera iz Plana, za tekuću godinu su obezbijedena Zakonom o budžetu za 2019.godinu.

Imajući u vidu da su sredstva za 2019.godinu obezbijedena Zakonom o budžetu za 2019.godinu, Ministarstvo finansija načelno nema primjedbi na predloženi tekst, dok obaveze koje proističu sprovođenjem mjera iz Plana, u 2020.godini neophodno prilagoditi sredstvima, koja će biti planirana godišnjim zakonom o budžetu nosiocima aktivnosti koji su prepoznati kao korisnici budžetskih sredstava.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

FORMA IZVJEŠTAJA O ANALIZI UTICAJA PROPISA

MINISTARSTVO ILI
TIJELO PREDLAGAČ

REGULATORNO

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

NASLOV PROPISA

Predlog Programa za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, za 2019. i 2020. godinu

Odjeljak 1. Definisanje problema

- ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- ✓ Što su uzroci problema?
- ✓ Što su posljedice problema?
- ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko?
- ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- 1) **Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori - PAPRR** je profilisan tako da se idejno, politički i pravno uklapa u sistem Crne Gore. Politička dimenzija PAPRR-a vidljiva je u njegovoj povezanosti sa ostalim usvojenim razvojnim dokumentima, strategijama, politikama i u mnogim svojim dijelovima predstavlja njihovu realizaciju. Pravni okvir su međunarodne obaveze i postojeći nacionalni zakoni. Izrada ovog dokumenta se zasnivala na kontekstu pridruživanja Crne Gore EU, preporukama Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena (CEDAW) i nacionalnim prioritetima u domenu politike rodne ravnopravnosti. PAPRR se zasniva na nacionalnom zakonodavstvu i međunarodnim instrumentima za ljudska prava, na pravnim dokumentima Ujedinjenih nacija, Savjeta Evrope, Evropske unije i specijalizovanih međunarodnih organizacija u onom dijelu u kojem se odnose na ravnopravnost žena i muškaraca.
- 2) Crna Gora kontinuirano sprovodi i unapređuje politike rodne ravnopravnosti. Do sada su donešena 3 Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti. U martu 2017. godine usvojen je Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2017 - 2021 (treći po redu) - razvojni dokument za implementaciju politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori. Kao i prethodna dva, i ovaj dokumenat zasnovan je na međunarodnim i domaćem pravnom okviru koji tretira problematiku rodne ravnopravnosti. S obzirom da se prateći Program sprovođenja aktivnosti donosi na period od dvije godine, te da je Program sprovođenja PAPRR-a koji je Vlada usvojila u martu 2017. godine, predvidio aktivnosti za 2017 i 2018, to je neophodno sačiniti novi Program sprovođenja za 2019-2020. godinu.
- 3) U okviru 67 redovnog zasjedanja Komiteta UN za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), koje je održano u Ženevi, 11. jula 2017. godine, Komitet je razmotrio Drugi periodični izvještaj Crne Gore i nakon toga Crnoj Gori dostavio Zaključna zapažanja i preporuke CEDAW /C/MNE/CO/2. U preporukama CEDAW komiteta istaknuto je da je Crna Gora ostvarila napredak u pogledu integrisanja politike rodne ravnopravnosti u različitim segmentima društva, te da je unaprijeđen zakonodavni okvir zaštite ljudskih prava žena u okviru kojeg su implementirani međunarodni standardi, a ojačani su i institucionalni mehanizmi rodne ravnopravnosti i jednakosti između muškaraca i žena, za šta se država Crna Gora aktivno zalaže.
- 4) Nema oštećenih strana.
- 5) Bez promjene propisa, odnosno donošenja novog programa, ("status quo" opcija), bila bi nepotpuna implementacija zakonodavnog i strateškog okvira za rodnu ravnopravnost, odnosno Zakona o rodnoj ravnopravnosti i Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021, kao i preporuka međunarodnih tijela.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ Koji ciljevi se postizu predloženim propisom ?
- ✓ Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

1) U martu 2017. godine usvojen je Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2017 - 2021 (treći po redu) - razvojni dokument za implementaciju politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori. PAPRR je izdvojio oblasti: 1. unapređenje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, 2. rodno osjetljivo vaspitanje i obrazovanje, 3. rodna ravnopravnost u ekonomiji 4. rodno osjetljiva zdravstvena zaštita, 5. rodno zasnovano nasilje, 6. mediji, kultura i sport, 7. ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu i 8. institucionalni mehanizmi za primjenu politika rodne ravnopravnosti.

2) Osnov za donošenje **Programa za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, za 2019. i 2020. godinu**, je Zakon o rodnoj ravnopravnosti i nacionalni strateški dokument za rodnu ravnopravnost - Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori - PAPRR 2017-2021.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).
- ✓ Obrazložiti preferiranu, tj. izabranu opciju.

1) Vlada Crne Gore je Zaključkom Vlade Crne Gore, br. 07-743 od 30. marta 2017. godine je usvojila *Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017-2021 i Program sprovođenja 2017-2018. godinu*. S obzirom da se prateći Program sprovođenja aktivnosti donosi na period od dvije godine, te da je Program sprovođenja PAPRR-a koji je Vlada usvojila u martu 2017. godine, predvidio aktivnosti za 2017 i 2018, to je neophodno sačiniti novi Program sprovođenja za 2019-2020. godinu.

S tim u vezi, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, u saradnji sa svim relevantnim institucijama kako na nacionalnom tako i lokalnom nivou, je u obavezi da pripremi predlog Programa sprovođenja 2019-2020 Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, i isti dostavi Vladi Crne Gore na usvajanje. Navedeni dokument predstavlja kontinuirani nastavak aktivnosti u cilju pune integrisanosti politika rodne ravnopravnosti u svim segmentima i na svim nivoima društva.

2) Osnov za donošenje **Programa za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, za 2019. i 2020. godinu**, je Zakon o rodnoj ravnopravnosti i nacionalni strateški dokument za rodnu ravnopravnost - Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori - PAPRR 2017-2021.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno
- ✓ kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- ✓ da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- ✓ da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija
- ✓ uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

1) Usvajanje zakona doprinijeće dosljednijoj implementaciji preporuka CEDAW komiteta i drugih međunarodnih tijela, Ustava, Zakona o rodnoj ravnopravnosti i unapređenju poštovanja ženskih ljudskih prava.

2) Primjena propisa neće stvoriti dodatne troškove građanima i privredi.

3) Pozitivne posljedice donošenja propisa postoje bez dodatnih troškova.

4) Propisom se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

5) Propisom se ne stvaraju dodatna administrativna opterećenja i biznis barijere.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- ✓ Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?
- ✓ Obrazložiti metodologiju kojom je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- 1) Za realizaciju mjera neophodno je izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa za 112 mjera iz oblasti nadležnosti institucija odgovornih za njegovo sprovođenje: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo prosvete, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo sporta, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstva nauke, Ministarstva ekonomije, Ministarstva javne uprave, u ukupnom iznosu od 271.300 za dvogodišnji period 2019-2020. Dodatno, obezbijedena su sredstva projektom koji sprovodi Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Kancelarijom UNDP u Crnoj Gori, IPA 2014 - „Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti“, kao i projektom Promocija i primjena principa i standarda rodne ravnopravnosti“ koji sprovodi Ministarstvo u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori. Takođe su obezbijedena i sredstva odnosno opredijeljena Budžetom Crne Gore za 2019. godinu, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama, za finansiranje projekata NVO-a, i za oblast rodne ravnopravnosti u 2019. godini biće izdvojeno 290.000,00 €.
- 2) Nije potrebno posebno izdvajanje finansijskih sredstava.
- 3) Implementacijom propisa ne proizilaze domaće i međunarodne finansijske obaveze.
- 4) Za realizaciju mjera neophodno je izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa za 112 mjera iz oblasti nadležnosti institucija odgovornih za njegovo sprovođenje: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo prosvete, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo sporta, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstva nauke, Ministarstva ekonomije, Ministarstva javne uprave, u ukupnom iznosu od 271.300 za dvogodišnji period 2019-2020. Za tekuću godinu su obezbijedena sredstva.
- 5) Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.
- 6) Implementacijom propisa neće biti ostvaren prihod za budžet Crne Gore.
- 7) Usvajanje ovog dokumenta ne stvara finansijske obaveze za državu Crnu Goru.
- 8) Nijesu postojali problemi.
- 9) Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa.
- 10) Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

- 1) Korišćena je eksterna ekspertiza.
- 2) Konsultovane su zainteresovane strane.
- 3) Proces izrade programa za 2019 i 2020. godinu sproveden je na participativan i struktuiran način. Obuhvatio je:

- Formiranje Radne Grupe;
- Izrada Izvjestaja o sprovođenju programa za period 2017-2018 – nadležne institucije i civilni sektor salju informacije o sprovedenim aktivnostima i ideje za nove;
- Sastanke Radne grupe;
- Proces konsultovanja svih zainteresovanih aktera Sastanak Radne grupe
- Analizu rezultata procesa konsultacija i određivanje prioriternih aktivnosti;
- Definisane indikatore;
- Prosljedjivanje Radne verzije dokumenta nadležnima radi dobijanja mišljenja;
- Dopunu i korekcije i
- Sastanak i usvajanje Nacrta od strane Radne grupe.
- Široko postavljen proces konsultacija doprinio je tome da plan bude utemeljen u potrebama. Tokom izrade izvještaja, MLJMP imalo i upit o planiranim aktivnostima a kreiran je i online upitnik sa predlozima. Upitnik je objavljen na sajtu ministarstva, putem mailing lista koje koriste organizacije civilnog društva i mediji, a takođe je poslat i direktno institucijama i organizacijama.
- Proces konsultacija trajao je 24 dana (od 12 februara do 6. marta)
- Svoje mišljenje su dale 74 institucije i/ili organizacije.

Rezultati procesa konsultacija su integrisani u sami dokument.

Tekst Predloga Programa za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021, za 2019. i 2020. godinu upućen je na mišljenje Ministarstvu pravde, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu odbrane, Ministarstvu finansija, Ministarstvu vanjskih poslova, Ministarstvu javne uprave, Ministarstvu prosvjete, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu ekonomije, Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvu održivog razvoja i turizma, Ministarstvu nauke, Ministarstvu kulture, Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Ministarstvu sporta i mladih i Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore.

Odjeljak 7. Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- 1) Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.
- 2) Za sprovođenje propisa nije potrebno preduzimati posebne mjere.
- 3) Glavni indikatori prema kojima će se sprovođiti ispunjenje ciljeva su pokazatelji kojima se određuje sprovođenje politika rodne ravnopravnosti i preporuka UN tijela.
- 4) Za sprovođenje monitoring i evaluacije primjene propisa zaduženo je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

Datum i mjesto

11. mart 2019. godine, Podgorica

MINISTAR

Mehmed Zenka